

REVISTA ORĂȘTIEI

ABONAMENTELE:

Pe 1 an 3 fl.; pe 1/2 an 1 fl. 50 cr.; pe 4 luni 1 fl.
Pentru România și străinătate 10 fr. la an.
Manuscrise nu se înapoiază. — Scrisori nefrancate
nu se primesc.
Abonamentele se plătesc înainte.

Apare în fiecare Sâmbătă
EDITOR AL FOII:

Aurel Popovici-Barcianu, director.

PROPRIETATEA

Institutului tipografic „Minerva” în Orăștie.

INSERTIUNILE:

Un șir garmond prima-dată 7 cr., a 2-a oară 5 cr., a 3-a oară 3 cr. și timbru de 30 cr.
Atât banii de abonament cât și pentru inserțiuni, sunt a se trimite la adresa: „Minerva” institut tipografic în Orăștie (Szászváros).

Să ne întărim.

(§) Mai de curând guvernul Prusiei a dat afară din Silezia prusiană o mulțime de cetățeni austriaci, Poloni și Cehi, cari își câștigau acolo pâinea de toate zilele ca lucrători.

Acest fapt a dat ansă la o interpelație în parlamentul austriac, făcută acum sunt două săptămâni din partea deputaților poloni și cehi.

Prim-ministrul, contele Thun, răspunzând între altele a zis, că guvernul austriac față de acest cas va aplica cu privilegiul dat, principiul de reciprocitate, adică va da și el peste graniță pe lucrătorii nemți.

Atât faptul dării afară din Prusia a lucrătorilor austriaci, cât și răspunsul, ce l'a dat Thun la interpelație, a fost viu comentat de presa austriacă și germană, dar s'a ocupat cu el și presa maghiară. Aceasta din urmă a avut din nou privilegiu a reveni asupra *programului de germanizare*, ce-l urmărește guvernul german și care servește stăpânitorilor noștri nu numai de pildă, ci și de scuză pentru maghiarizarea, ce se încearcă a o propaga prin *colonizare*. Este știut, că guvernul german, de-o parte împiedică imigrarea elementelor străine (mai cu seamă slave și franceze) în provinciile sale, de altă parte să silește a spor și întări elementul german prin colonizare. Prusia a spusat deja pentru colonizarea de Germani în provinciile polone 100 milioane de marce și acum a votat de nou eארăș 100 milioane spre acest scop.

Presa maghiară, precum am zis, laudă procederea Prusiei, în special colonizarea și o remarcă de pildă pentru Maghiari.

„Pesti Naplo” în primul său dela 3 l. c. ocupându-se cu tema aceasta

zice, că din procederea guvernului prusian nimenea nu poate învăța mai mult, decât *Maghiarii*. Apoi îndeamnă guvernul a merge cu stăruință pe calea colonisărilor și a să îngrijă nu numai de sporirea elementului maghiar printre naționalități, ca agricultori, ca țerani plugari, ci să dea sprigin și clasei de mijloc, atât la țară, cât și prin orașe.

De un timp încoace presa maghiară tot mai mult discută chestia colonisării și statul tot mai sistematic și intensiv lucră în direcția aceasta. E adevărat că încercările de până acum n'au prea fost încununat de mari succese, dar e întrebare, că tot așa va fi și în viitor, mai cu seamă dacă guvernului îi vor pune la dispoziție spre acest scop sume mai însemnate, ca până acum?

În ori-ce cas din partea aceasta ne amenință un pericol, care după împrejurări poate deveni mai mic sau mai mare, dar față de care trebuie să luăm din bună vreme măsurile de apărare. Și apărarea o putem resuma în cuvintele: *să ne întărim da, să ne întărim economicește.*

Eată problema grea, dar frumoasă și mântuitoare, ce ne stă înainte, și această problemă trebuie să o studieze în special clasa noastră inteligentă, fruntașii dela orașe și din sate, cărora mai cu seamă le dă și mâna, și să o rezolve. Acestora le este încredințată în mod natural conducerea poporului și a clasei de mijloc, ei trebuie să dea sfaturi, să dea pilde și povețe. Inteligența noastră trebuie să se îngrijească de luminarea poporului, de îndreptarea pe căi bune și practice și astfel de întărirea lui și tot ea trebuie să-i dea silința a crea și înmulți clasa de mijloc. Și apoi nici nu este întocmai așa de grea problema aceasta cum s'ar părea la prima privire, deoarece ea este dreaptă și naturală. Dacă privim la problema, ce și-au propus *Maghiarii*,

vom observa îndată deosebirea. Problema lor este silnică, forțată; ei vreau să cucerească, noi vrem să desvoltăm și să întărim numai ce e al nostru. Și noi avem la dispoziție un popor bun, muncitor, deștept dela fire și răbduriu. Nu ne trebuie altceva decât să-i arătăm calea cea bună, mijloacele folositoare și ici-colo să-l ajutăm. Natural, că la aceasta ne trebuie o muncă stăruitoare și neobosită, o muncă, care nici un minut nu contenește, nu stagnează, ci mereu dă înainte. Și ne mai trebuie apoi, pe lângă o bună înțelegere, *concentrarea forțelor*, căci numai prin concentrare, prin unire se pot dobândi rezultate multămitoare.

Ear' concentrarea se poate face prin întemeierea de *reuniuni economice*, de care până acum puține avem. Inteligența noastră trebuie să se pună pe lucru, să întemeieze în toate centrele astfel de reuniuni, în cari să adune pe țerani, industrieși și comercianți, devenind aceste tot atâtea fortărețe tari și neinvincibile ale neamului nostru.

Mai cu seamă inteligența datoare este a fi pătrunsă, ca cu efect să poată rezolva problema mai sus atinsă, de principiile unor buni sfătuitori în ale economiei și anume: „*faptele economice sunt comune tuturor timpurilor și tuturor popoarelor*”.

Interesul bine înțeles tinde a apropia pe oameni unii de alții, pe când egoismul tinde a-i divisa, a-i desbina.

Fără interes nu poate exista muncă nici economie, civilizația însăși se oprește și vieța chiar a unei națiuni se stinge.

Dacă călăuziți vom fi de aceste învătățuri, dacă cu încredere ne grupăm pe lângă și în jurul unor bărbați mai superiori în ale conducerii, și dacă alipirea noastră este sinceră, nefățărătă și adevărată, atunci și numai astfel *ne putem întări.*

Bánffy la M. S. Impăratul. Ministrul-president Bánffy, a avut Dumineca trecută o audiență mai lungă la M. S. Impăratul în Viena. Aproape din toate părțile se vestește că el a fost foarte bine primit și că M. S. Impăratul l'ar fi asigurat, că are toată încrederea în el, și că condamnă atitudinea obstrucționistilor din dietă. L'ar fi îndemnat, ca intrucât poate să reziste obstrucționii.

Opoziția, care și până aci a purtat o luptă vehementă față de guvernul actual, promise a înțeși și mai tare această luptă pe viitor.

»Coroana nici când nu s'a expus ca acum«, zice o foaie apponyistă, fiindcă a votat guvernului încredere.

Ne putem așadar' aștepta la desfășurarea unor evenimente mari între părinții patriei.

Din România. Pe când unele foi de-ale noastre își fac arme de partid din luptele și neînțelegerile fruntașilor partidului liberal din România, până atunci aceia, după cum aflăm din foile de dincolo, au început tratările de pace și se pare că au să și ajungă la o înțelegere deplină.

Alegerea de Metropolit.

Fiind acum făcute toate pregătirile de lipsă pentru congresul național bisericesc, pentru alegerea noului Metropolit, s'a convocat acum congresul prin următorul Circular emis de P. Sfinția Sa Episcopul Aradului *Ioan Meșian*, în calitate de president al Consistorului metropolitan.

Nr. 262 metr.

Circular

consistoarelor eparhiale și tututor deputațiilor congresuali.

Prin trecerea la cele eterne a veneratului și acum mult jelitului părinte, arhiepiscop și metropolit Miron Romanul, scaunul arhiepiscopesc-metropolitan devenind vacant, consistorul metropoliei noastre, a dispus la bun timp, să se efeptuiască cele, cari în sensul

FOIȚA „REVISTEI ORĂȘTIEI”
Cer iertare.

De-am zis, că ești mai nestatornic
Ca vântul,
Mă iartă, iată îmi retrag
Cuvântul.

Și dacă te-oiu fi blăstemat
În mine,
Azi cer să-ți dea Dumnezeu
Tot bine.

Căci vîd, că la durerea mea
Haină,
Tu n'ai fost doară nici decum
De vină.

Elena din Ardeal.

Amorul.

Un copil ștregar aseară
Nepoftit întră în casă,
Puse arcul la o parte
Și săgețile pe masă.
Eu, cântând încet din liră,
Nici nu l'am băgat de seamă.
El mă bate peste umăr
Zimbitor și fără teamă.

Îl salut prietenește,
Și-i urez bună venire,
Pe când dînsul mă fixează
Cu șireata lui privire.
Indrăsneș, ca nimeni altul,
Imi ia lira și mi-o strică,
Dar' vîzîndu-l că-i novice
Eu am ris, n'am zis nimică,
El se supără, hainul,
Că-i vorbesc cu binisorul,
Pe furiș deschide ușa
Nelînchisă cu zăvorul;
Și luîndu-și arcu 'n mână
Vroind par'că să se joace
Cu-o păgîună răutate
Începî să mă provoace;
Cînd să-l dau pe ușe afară
El, perfidul, mă rănește
Și uitîndu-se la rană
Nemilos și crud zîmbește.
Apoi scutură din aripi
Și spre ceriuri își ia sborul
Zicînd vorbele berbante:
»Nu uita: Eu sunt Amorul!»

.....
Plîng mereu în pat de-aseară
Căci cumplit mă doare rana
Și într'una sîngerează
Biata inimă — sîrmana...
Nuși Tulliu.

Sărmană inimă!

Visasem că murisem, iubito, și corpul meu rece cu chip alb și sfârșit de suferință, sta întins pe iarba verde, la umbra teiului sub care de atâtea ori ne-am strîns în brațe, sub care de atâtea ori cu brațele înlînțuite în jurul grunazului meu mi-ai jurat iubire veșnică și sfîntă, sub care ochii mei încruntați te-au zărit, nu mult după aceea, la sînul altuia, mîngîindu-ți fruntea cu aceeași mînă albă și moale, sărutîndu-ți ochii și obrazul cu aceeași gură însetată și nemulțumită

Măhnitu'mi suflet plutea ușor, alb, învîluit într'o umbră străvezie, pe d'asupra trupului meu mort.

La capetul »pămîntului« înghețat, care a îndurat toate chinurile sufletului, sta micul și nelndurat copil, Cupido, dușmanul meu rău-tăcios, dar' cel mai iubit. Era îmbrăcat într'o cămășuță albă, deschisă la sîn, și purta perul blond și creș căzut pe spate în rîuri undulate.

El plîngea. Tolba'i cu săgeți o aruncase în lături, ear' arcu-i desdoit, era atîrnat de ramura teiului, din care rupeai tu adesea flori galbene.

Plîngea întristat copilul, căci pierduse inima mea cu care atât de neștiutor se jucase!

De-odată din înălțimea cerului albastru ca un fulger se repezi în jos un vultur mare, cu aripile strînse în jurul trupului său ager.

Cupido, speriat, smulse din iarbă, tolba'i cu săgeți, își luă repede arcul atîrnat de ramură și se ascunse iute în crîngul apropiat, uitîndu-se înfricoșat prin ramuri.

Vulturul se căsni de-mi sparse pieptul cu ciocul lui tare, luă inima'mi în ghiare, și se înălță pe stîncă sură ce se ridică lângă izvor, lângă izvorul rece și limpede din care de atâtea ori luai tu apă și îmi răcoreai fruntea arsă de gânduri.

Dar' abia rupse din ea cu ciocul și de amară ce era, îi dete drumul în prăpastie: ea pică în isvor.

Cupido alergă plîngînd. Se opri în marginea isvorului și vru s'o ia din apă, dar' nu putu, și începî a plînge mai rău și a se uita în toate părțile.

De marginea cealaltă a isvorului, mai la vale, el zări o copilă frumoasă, bălană, cu ochii negri, — erai... tul

El se rugă frumos și blînd să-i dai inima, ear' tu, știind că era inima aceuia care te-a iubit atât de mult, ai luat-o; și-a fost milă de ea, — singura milă ce te-a cuprins vre-o dată, — și în loc s'o dai lui Cupido, — la ce i-ai mai fi dat-o?, — ai îngropat-o la marginea isvorului.

Mulțumită publică.

În favorul Sfintei »Mănăstiri dela Prislop« pe lângă cele publicate în »Revista Orăștiei« Nr. 41 și cei de mai înainte, au mai încurs încă următoarele oferte benevole:

Pe lista Nr. 659 (colectant dl Michail Făgărășan, protopopul Betleanului) dela următorii domni: Michail Făgărășan, protopop în Tăure 1 fl., Gregoriu Rusu, paroch în S. Odorheiu 1 fl., Constantin Pop, paroch în Rușul-de-jos 1 fl., Ambrosiu Ploion, paroch în Rușul-de-sus 50 cr., Samson Onighi, paroch în Mălin 50 cr., Ioan Botean, paroch în Nușfalău 50 cr., Augustin Chereșteș, paroch în Bendiu 50 cr., Ioan Belciug, paroch în Prislop 1 fl., Dimitrie Chitta, paroch în Nimigea Magh. 50 cr., Ioan Mititeanu, paroch în Cocin 50 cr., Gavrilă Petri, paroch în Nimigea-rom. 50 cr., Ioan Bulbuc, paroch în Minthiu 50 cr.,
Suma: 8 fl.

Ilustritatea Sa D-l Dr. Demetriu Radu, Episcopul Lugojului ca răspuns la Lista nr. 1 a contribuit 5 fl.

Dl Ioan Cheseli Dragomir, protopop în Naprade ca răspuns la lista cu nr. 672: trimite 5 fl. — cr.

Pe lista nr. 740 (colectant Vasile David, paroch gr.-or. în Mogoș-Mămăligani) dela d-sa 50 cr., Regina David, preoteasă 50 cr., Iuliu Holder, învățător 20 cr., Simeon Cosioc, învățător 20 cr., Ioan Bucur, executor comunal 20 cr.
Suma: 1 fl. 60 cr.

Pe lista nr. 241: Dl Simeon Chețian, paroch în Ercea 1 fl. — cr.

Pe lista nr. 653: Dl Michail Ciurdariu, protopopul Sarmariului a încasat și trimis dela d-sa 1 fl. și dela d-nii parochi din acel district: Vasile Ardelean în Veteș, 1 fl., Ioan Popoviciu în Cseğöld 1 fl., Ioan Sobo în Cseng-Ujfalu 1 fl., Iosif Popoviciu în Boghiș 1 fl. și Ioan Sobotha în Porcsolma 50 cr.
Suma: 5 fl. 50 cr.

(Va urma.)

CALINDARUL SEPTEMĂNEI

Zilele	Calendarul vechiu	Calendarul nou
Dum. a 10-a, a lui Luca (28 d. Rus.), gl. 3, v. 6.		
Dum.	6 (†) S. Nicolae	18 Grațian
Luni	7 P. Ambrosie	19 Nemesie
Mărti	8 C. Patapie	20 Liberat
Merc.	9 † Zem. S. Ana	21 A. Toma
Joi	10 M. Mina	22 Dimitrie
Vineri	11 C. Daniil	23 Victoria
Sâmb.	12 † Spiridon	24 Adam și E.

Convocare.

Pe baza §-lui 14 lit. f.) din statutele »Reuniunii de înmormântare a doua din Deva« convoc

Adunarea generală

pe ziua de 6/18 Decembrie 1898, Duminecă, la 2 ore d. a., în sala de ședințe a primăriei pe lângă

Ordinea zilei.

- Raportul direcțiunii despre mersul afacerilor și starea reuniunii dela înființarea ei până în ziua de 31 Decembrie 1897. Hotărâre.
- Prezentarea rațiunilor, aprobate de comitet, spre supravizuire și darea absolutului.
- Propunerea directorului, prezentată de comitet, ca din ajutoarele primite să se detrage 10% dela 1. Ianuarie 1899 pe sama fondului de rezervă, ca donațiune și fundațiune piă, provăzută în §. 10. din statute, — spre scopuri de binefacere.
- Votarea adausului c.) la §. 7. din statute: »Pentru fondul de rezervă să detrage 10% din ajutorul primit, ca fundațiune piă și donațiune, provăzută în §. 10. spre a fi încuviințat de în. ministeriu de interne.

Conform §-lui 18. la schimbarea statutelor să recere prezența a două treimi de voturi a tuturor membrilor din reuniune.

Dacă acest număr nu se va prezenta, să va ținea în acest obiect altă adunare generală, Luni, în 14/26 Decembrie, d. a. la 2 ore, în sala primăriei, când vor decide cu două treimi de voturi membrii prezenți în număr și mai mic.

5. Alegerea directorului, cassarului, secretarului, precum și a comitetului reuniunii pentru periodul anilor 1899, 1900, 1901.

6. Propuneri și interpelațiuni înaintate directorului cu 24 de ore înainte de adunarea generală.

7. Alegerea unei comisiuni de verificare a procesului verbal.

Din ședința comitetului »Reuniunii de înmormântare a doua«, ținută în Deva, la 10 Decembrie n. 1898.

Directorul:

(444) 1—1 August A. Nicoară m. p.

Convocare.

Domnii acționari ai institutului de credit și de economii »Grănițerul« ca societate pe acțiuni în Dobra se invită prin această la

Adunarea generală extraordinară

care se va ține în Dobra, Duminecă la 1 Ianuarie 1899 la 2 ore după prânz în localul otelului »La Husariu«.

Obiectul ordinii de zi este:

Intregirea statutelor conform decisului tribunalului reg. dto Deva 9 Decembrie a. c. Nr. 11.221.

Dobra, la 14 Decembrie 1898.

(445) 1—1 Direcțiunea.

Szám 1024—1898. kir. végrh. (442) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒY

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járás-bírósnak V. II. 391/1898 számú végzése folytán Dr. Moldovan Silvius helybeli ügyvéd által képviselt »Ardeleana« pénzintézet mint alap és felülfoglaltató javára Popovits Nikolae és társai szerekai lakosok ellen 200 frt tőke, ennek 1896. évi 2/III. napjától járó 6% kamatai, eddig összesen 43 frt 50 kr. és árverés kifizetési 1 frt 60 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 641 frtra becsült ökrök, tehén, borjú, kukuricza, széna és székérből álló ingóságok, nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járás-bírósnak V. II. 391/2—1898. polg. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen Szerekán adósok lakásán a leendő eszközzésére 1898. évi december hó 24-ik napján délutáni 8 órája határidőül kintzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint léssen kifizetendő.

Kelt Szászvárosban, 1898. évi december hó 12. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.

Szám 1042—1898. kir. végrh. (443) 1—1

ÁRVERÉSI HIRDETMEŒY

Alulirott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. és 120. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a szászvárosi kir. járás-bírósnak 2438—1898. számú végzése folytán Dr. Moldovan Silvius helybeli ügyvéd által képviselt Wieser Ferdinánd piskii lakos mint alap és felülfoglaltató javára Licsezk Nikolae perkási lakos ellen 40 frt tőke, ennek 1893. évi április hó 22-ik napjától járó 5% kamatai, eddig összesen 31 frt 60 kr. és árverés kifizetési 1 frt 90 kr. költség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le és felülfoglalt és 365 frtra becsült ökrök, tehén és úszóból álló ingóságok, nyilvános árverés utján eladatnak.

Mely árverésnek a szászvárosi kir. járás-bírósnak V. II. 367/3—1898. polg. sz. kiküldést rendelő végzése folytán a helyszínen Perkászón adós lakásán leendő eszközzésére 1898. évi december hó 27-ik napján délutáni 3 órája határidőül kintzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében csakis készpénz mellett a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. LX. t.-cz. 108. §-ban megállapított feltételek szerint léssen kifizetendő.

Kelt Szászvárosban, 1898. évi december hó 12. napján.

Rácz Árpád,
kir. bir. végrehajtó.**Intreprinzător român!**

Subscrisul am onoare a face cunoscut onoratului public român, îndeosebi însă onoratelor comitete bisericesti și școlare din comitatul Hunedoarei, că iau în întreprinderile și îndeplinesc zidiri de

Case, școale și biserici,

după ori-ce plan, lucru bun, cu prețuri cât se poate de cinstite, ușoare.

La trebuință gătesc însumi întreg planul de zidire!

Am zidit până acum frumoasele școli din comunele Romos, Romoșel, Balomir, etc. În Orăștie: școala catolică, asilele de copii, sinagoga evreilor, sala de gimnastică a colegiului etc., ear' acum am în întreprindere biserica din Bertiu și cea din Câmpuri-Surduc, și alte edificii.

Recomandându-mă binevoitoarei atențiuni a publicului nostru și din alte părți, semnez cu multă stimă

Nicolae Părău,

edificator, în Orăștie.

(164) 7—

„Minerva“ institut tipografic

Orăștie, (Szászváros) Strada Berăriei Nr. 8.

Efectuește tot soiul de lucrări aparținătoare artei tipografice.

„ARDELEANA“

INSTITUT DE CREDIT ȘI ECONOMII, SOCIETATE PE ACȚII ÎN ORĂȘTIE.

Fonduri proprii: fl. 350.000. Depuneri: fl. 700.000

Circulație anuală: fl. 3.000.000.

(293) 32—

Institutul face următoarele operațiuni, la cari recomandă serviciile sale:

- 1) acordă împrumuturi cu interese de 8%;
- 2) primește depuneri, dela particulari cu 5 și cu 5¹/₂, ear' dela corporațiuni culturale cu 6%;
- 3) cumpără și vinde realități;
- 4) cumpără și vinde marfuri și produse;
- 5) arăndeaza și exarăndeaza realități;
- 6) cumpără și vinde efecte publice;
- 7) mijlocește operațiuni, specificate sub 3. 4. 5.

Ori-ce afacere se poate rezolva și informări se pot lua verbal în biuroul institutului, ear' în scris prin corespondență.

Orăștie, 1898.

Direcțiunea.

Bancă generală de asigurare.

CES. REG. PRIVIL.

ASSICURAZIONI GENERALI
Fondată în 1831. **IN TRIEST** Fondată în 1831.

Fond de garanță: 143,645.142'28 Coroane.

Asigurează pe lângă condițiunile cele mai favorabile:

Pe viața omului în toate combinațiunile, precum: asigurări de capitale pe cazul morții și pentru termine fixate de zestre și rente.

În contra pericolului de foc și exploziune, clădiri de ori-ce fel, mărfuri, produse pe câmp, mobilii, precum și în contra grindinei, cu un cuvânt tot felul de nenorociri ce ar putea omul întâmpina în viața sa.

Representant pentru Orăștie și giur:

IOAN I. VULGU.

(441) 1—10